

lade det ærede Medlem til sine stille Betragtninger i den Anledning. Men jeg vil dog gøre nogle Bemærkninger.

Jeg maa maaske begynde med, at det ærede Medlem citerede en Udtalelse af mig fra den Gang, Forslaget i sin Tid var til Behandling. Men det ærede Medlem glemmer ganske vist at anføre for det høje Ting, at naar jeg sagde, at hvis der virkelig var et almindeligt Ønske om at faa rettet paa de tilstedeværende Brøst, kunde man gaa til en Forgøvelse med 10 Kredse ved Hjælp af Valgloven, saa var det en Argumentation, jeg anvendte til Forsvar for mit Forslag om Forholdstalsvalgmaaden og mod det Forslag, der forelaa fra den øvrige Del af Udvalget, et Forslag, som nemlig gik ud paa, at man for at lave 10 nye Kredse skulde gaa til en Grundlovændring, i hvilken det blev fastsat, at der fremtidig skulde være 124 Kredse. Man sagde desuden den Gang i Betænkningen og her i Salen, at Meningen med det hele var, at man vilde have 10 nye Kredse, saa at man i det væsentlige vilde beholde det gamle og blot rette paa de Brøst, som var til Stede ved de alt for store Kredse. Overfor den Betragtning har jeg gjort gældende, at dertil behøves efter min Mening aldeles ingen Grundlovændring, thi den Ulempe kan hæves ved Hjælp af Valgloven. Men det er ikke alene den Ulempe, det gælder at hæve, at der er nogle Kredse, der ere for store. Nej, det gælder om, at Valgretten til Folketinget skal gøres lige.

Nu taler det ærede Medlem — men atter blandende to Ting sammen, som slet ikke høre sammen — om, at der nok skal være lige Valgret til Folketinget, men at jeg skylder det Spørgsmaal om Valgretten til Landstinget til Side. Ja, jeg holder mig til de bestaaende Forhold, ikke saaledes at forstaa — jeg ønsker ikke den Udlægning —, at jeg ikke ønsker de bestaaende Forhold forandrede, men jeg holder mig til den Kendsgerning, at der er nu paa Papiret lige Valgret til Folketinget, men der er ikke lige Valgret til Landstinget. Det Spørgsmaal, om der skal en anden Valgret til Landstinget, er et Spørgsmaal for sig, som jeg slet ikke har det mindste imod at drøfte. Men jeg indrømmer paa ingen Maade, at det har noget som helst med det andet Spørgsmaal at gøre. Jeg har ikke sagt, som det ærede Medlem sagde, at Landstinget ikke bør forandres; tværtimod, jeg ønsker, at det maatte faa en anden Ordning. Men jeg siger, at det er et Spørgsmaal for sig, som

meget godt kan sættes i Forbindelse med Spørgsmaalet om Valgene til Folketinget, men som slet ikke har noget dermed at gøre, hvorledes man skal bære sig ad for i Praksis at udføre de Bestemmelser, man allerede nu har, og hvorefter der bør gives lige Valgret til alle Vælgere til Folketinget. Jeg mener vedblivende, at Grundlovsforandringens Vej maa være farbar. Jeg sætter i saa Henseende selvfølgelig ikke megen, om jeg saa maa sige, Fidus til min egen Opfattelse, den er ikke afgørende, men til, hvad den højtærede Indenrigsminister som Medlem af Regeringen i Gaar udtalte, naar han sagde, at han ikke ansaa Grundlovsforandringens Vej for at være ufarbar. Dette maa jeg antage, han har sagt under Ansvar overfor sin Stilling, og saa længe den Mulighed er aaben, mener jeg ogsaa, at man skal prøve paa at komme frem ad den Vej. Der er derfor slet ikke Tale om, at Højre eller jeg løbe fra vore Ord. De staa vedblivende fast. Og naar det ærede Medlem nu vil give det Udseende af, at jeg i min Tale før kun havde nævnt Højres Dagsorden af 1906, men ikke de to Alternativer, som Højre opstillede i 1905, saa er det ganske urigtigt. For jeg har nævnt begge Dele.

Saa skal jeg i øvrigt sige i Anledning af, at det ærede Medlem kom ind paa, at „spildte Stemmer“ ogsaa kunne forekomme ved Forholdstalsvalgmaaden, sige, at det er fuldkommen rigtigt. Men der kan ikke forekomme et Spild af Stemmer paa 42 pCt. Spildte Stemmer vil der altid være, men et Valg forandres jo heller ikke, i alt Fald kun rent undtagelsesvis, fordi nogle faa Vælgere undlade at stemme. Spildte Stemmer vil der forekomme ogsaa, om man indrettede hele Landet som en Valgkreds, hvad jeg for Resten ingenlunde vilde anse for ønskeligt. Men Antallet af spildte Stemmer er det en Pligt altid at gøre saa lille som vel muligt. Naar derfor det ærede Medlem mente, at mit Argument med Hensyn til spildte Stemmer dermed faldt til Jorden, er det ganske urigtigt. Spildte Stemmer vil der, som sagt, altid kunne komme. Det har jeg ogsaa indrømmet tidligere. Jeg vil tilføje, at det jo er Vælgerne selv, der sørge for, at der kommer spildte Stemmer til Veje, og at man ikke en Gang kan forhindre Vælgerne i at skaffe dem til Veje. Forholdstalsvalgmaaden er grundet paa, at de Anskuelser, der have faaet en vis Tilslutning i Befolkningen, bør repræsenteres, men ikke en hvilken som helst Tilslutning er tilstrækkelig.